

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

Op 11 december 2018 is de herziening van de richtlijn hernieuwbare energie (Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking)) vastgesteld. Deze herziene richtlijn, hierna ook REDII, moet worden geïmplementeerd in nationale regelgeving. Onderhavige regeling is de nadere uitwerking van het wijzigingsbesluit betreffende de omzetting van de verplichting voor lidstaten om een hoeveelheid hernieuwbare energie voor te schrijven bij ingrijpende renovatie.¹ Naar verwachting zal het besluit en onderhavige regeling najaar 2021 in werking treden.

2. Wie zijn betrokken?

Bij de implementatie van deze Europese regelgeving in nationale wet- en regelgeving is een groot aantal publieke en private partijen betrokken. Onderstaand is een overzicht van de belangrijkste partijen met hun rol en verantwoordelijkheden gegeven.

Overheden en private partijen

Partij	Rolverdeling
Europese Commissie	Bewaken van de juiste implementatie van de richtlijn in lidstaten. De wijziging wordt genotificeerd bij de Europese Commissie in verband met technische voorschriften.
Ministerie van BZK	Bewaken van de juiste implementatie van de betreffende richtlijnen in het Nederlandse beleid en de verantwoording daarvan
Ministerie van EZK	Nationale rapportage aan de Europese Commissie in het kader van de RED
RVO	Uitvoeringsorganisatie voor regelgeving van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Gemeenten (VNG)	Bevoegd gezag dat handhaaft bij gebouweigenaren bij de aanvraag van een Omgevingsvergunning
Klankbordgroep	Geven van feedback en input op de voorgestelde wijziging. De klankbordgroep bestaat uit VNG, Rijksvastgoedbedrijf en branchepartijen zoals Aedes, Vereniging Eigen Huis, Techniek Nederland en Bouwend Nederland
Juridisch Technische Bouwcommissie (JTC) en Overlegplatform Bouwregelgeving (OPB)	Beoordelen van het concept ontwerpbesluit. In het OPB zijn op bestuurlijk niveau de organisaties van ontwerpende, uitvoerende en toeleverende bouw alsmede belangenorganisaties van beheerders en gebruikers van gebouwen en organisaties van toezichthouders vertegenwoordigd. Het JTC bestaat uit vertegenwoordigers van de organisaties die deel uitmaken van het OPB, die zich vooral bezighouden met de meer juridisch/technische vraagstukken
MKB-ondernemers	Signaleren van aandachtspunten vanuit het MKB waar rekening gehouden dient te worden bij de verder uitwerking van het ontwerpbesluit via een MKB-toets

¹ <https://www.internetconsultatie.nl/bsluidhernieuwbareenergieingrijpenderenovatie>

Producenten en toeleveranciers van hernieuwbare energie	Partijen die hernieuwbare energie produceren en leveren aan een gebouw(deel).
Gebouweigenaren	Afnemers van de hernieuwbare energie om te voldoen aan de REDII minimumeis. Een gebouweigenaar kan tevens ook een producent en toeleverancier zijn van hernieuwbare energie

Gedurende het wetgevingsproces zullen de wijzigingen geconsulteerd worden bij overheden (Code interbestuurlijke verhoudingen) en anderen geïnteresseerden (openbare internetconsultatie). Verder is er een MKB-toets uitgevoerd. Ook zal de wijziging bij de Europese Commissie genotificeerd worden in het kader van de technische notificatie.

3. Wat is het probleem?

De REDII bevat een verplichting voor lidstaten om een hoeveelheid hernieuwbare energie voor te schrijven bij nieuwbouw en ingrijpende renovatie. Voor een deel is deze verplichting al geïmplementeerd. Voor nieuwbouw geldt namelijk vanaf 1 januari 2021 een eis voor de minimum hoeveelheid hernieuwbare energie. Dit is geregeld in een eerdere wijziging van het Bouwbesluit 2012, het Besluit van 13 december 2019, houdende wijziging van het Bouwbesluit 2012 en van enkele andere besluiten inzake bijna energie-neutrale nieuwbouw (besluit BENG).² Hiermee wordt voldaan aan de richtlijn voor een verplichte hoeveelheid hernieuwbare energie bij nieuwbouw. Voor ingrijpende renovatie moest er nog wel een eis in de regelgeving worden opgenomen, want deze was er voorheen niet. Via een wijzigingsbesluit wordt deze eis geïmplementeerd in het Bouwbesluit 2012 en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Onderhavige wijzigingsregeling van de Regeling Bouwbesluit 2012 bevat de nadere uitwerking van de eis opgenomen in het Bouwbesluit 2012 op twee onderdelen:

1. De 'Leidraad eis hernieuwbare energie bij ingrijpende renovatie' wordt aangewezen. Deze leidraad beoogt het werken met de eis en de uitzonderingen hierop in de praktijk te vereenvoudigen voor betrokken partijen, zoals het bevoegd gezag, projectontwikkelaars, architecten, bouwkundige- en energieadviseurs of (bouwtechnische) vastgoedbeheerders en gebouweigenaren.
2. Een aanpassing in artikel 3.2 Regeling Bouwbesluit 2012. Hier is verwezen naar recente versies van de ISSO publicaties aan de hand waarvan de oppervlakte van de gebouwschil dient te worden berekend.

4. Wat is het doel?

De onderhavige wijzigingsregeling bevat nadere uitwerking van het bovenliggende besluit waarmee Europese regelgeving wordt geïmplementeerd die ten doel heeft de inzet van energie uit hernieuwbare bronnen in het bruto-eindverbruik van energie te vergroten. Het toenemende gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen vormt een belangrijk onderdeel van het pakket aan maatregelen in het Europese energiebeleid dat nodig is om de broeikasgasemissies te reduceren en te voldoen aan de klimaatdoelen die in Parijs zijn afgesproken. In dat kader draagt de onderhavige wijzigingsregeling ook concreet bij aan het behalen van stijgende klimaatdoelstellingen ten aanzien van de verduurzaming van de gebouwde omgeving.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Nederland is verplicht om de Europese richtlijn te implementeren. Met de implementatie van de richtlijn wordt ervoor gezorgd dat de Europese doelstellingen gehaald worden.

6. Wat is het beste instrument?

² Stb. 2019, 501.

Het stellen van eisen aan gebouweigenaren die hun gebouw ingrijpend renoveren kan uitsluitend door wijziging van regelgeving. Het gaat allereerst om een wijziging van het Bouwbesluit 2012 en zijn opvolger onder de nieuwe Omgevingswet: het Besluit bouwwerken leefomgeving (hierna: Bbl). De voorschriften worden nader uitgewerkt in de Regeling Bouwbesluit 2012 en de onder het Bbl hangende Omgevingsregeling.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

In het Besluit tot wijziging van het Bouwbesluit 2012 en het Besluit bouwwerken leefomgeving in verband met hernieuwbare energie bij ingrijpende renovatie is in onderdeel 5 van de nota van toelichting een uitgebreid overzicht opgenomen van de verwachte financiële effecten voor burgers en bedrijven.³ De effecten zijn berekend door onderzoeksbureau SIRA Consulting (onderzoeksrapport van onderzoeksbureau SIRA Consulting, Effectenmeting minimumeis hernieuwbare energie bij ingrijpende renovatie).⁴ De onderhavige regeling brengt geen extra lasten met zich mee ten opzichte van hetgeen al in kaart is gebracht in voornoemd rapport.

³ <https://www.intemetconsultatie.nl/bsluiternieuwbareenergieingrijpenderenovatie>

⁴ Effectmeting minimumeis hernieuwbare energie bij ingrijpende renovatie, 2 november 2022, SIRA Consulting.